

فصلنامه پژوهش‌های نوین روانشناختی

سال دوازدهم شماره ۴۵ بهار ۱۳۹۶

انطباق و بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی فرم کوتاه پرسشنامه شخصیت نسخه پنجم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی

رضا عبدی^۱
غلامرضا چلبیانلو^۲

چکیده

هدف پژوهش حاضر مطالعه انطباق، معرفی و بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی فرم کوتاه نسخه بزرگسالان پرسشنامه شخصیت DSM-5 (PID-5) در جمعیت ایرانی بود. بدین منظور تعداد ۳۳۶ نفر (۱۵۹ زن و ۱۷۷ مرد) از بین دانشجویان دانشگاه‌های تبریز و شهید مدنی آذربایجان به شیوه نمونه‌گیری خوشه‌ای انتخاب شدند. این پرسشنامه پس از مراحل ترجمه و انطباق نسخه انگلیسی پرسشنامه به زبان فارسی به همراه پرسشنامه شخصیتی پنج عاملی نئو (NEO-FFI) توسط دانشجویان تکمیل گردید. پایایی پرسشنامه به روش همسانی درونی دامنه آلفای کرونباخ $0/83$ تا $0/89$ و ضرایب بازآزمایی $0/77$ تا $0/87$ را برای خرده‌آزمون‌ها حاکی از پایایی مطلوب نسخه فارسی این پرسشنامه بود. وجود الگوهای خاص ضرایب همبستگی خرده‌مقیاس‌های این پرسشنامه با پرسشنامه شخصیتی پنج عاملی نئو حاکی از اعتبار ملاکی خوب این مقیاس بود. به علاوه، برای بررسی اعتبار پرسشنامه نتایج تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی علاوه بر حمایت از الگوی پنج عاملی این پرسشنامه، نشان داد که این پرسشنامه از اعتبار مطلوبی برخوردار است. به‌طور کلی نتایج مطالعه حاضر نشان می‌دهد که فرم کوتاه فارسی نسخه بزرگسالان پرسشنامه شخصیت DSM-5 ساختار عاملی، اعتبار و پایایی مناسبی در جامعه ایران دارد.

واژگان کلیدی: شخصیت؛ مدل پنج عاملی؛ فرم کوتاه پرسشنامه شخصیت DSM-5

۱- دکترای تخصصی روانشناسی، استادیار گروه روانشناسی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان (نویسنده مسئول)
Email: R.Abd@Azaruniv.ac.ir

۲- دکترای تخصصی علوم اعصاب‌شناختی، استادیار گروه روانشناسی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان

مقدمه

رویکردهای موجود در نسخه پنجم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی^۱ (DSM-5) برای تشخیص اختلالات شخصیت مبتنی بر دو مدل می‌باشند. مدل اول که در بخش دوم DSM-5 قرار گرفته است، عمدتاً نسخه به‌روز شده‌ای از معیارهای تشخیصی مقوله‌ای و ویژگی‌های بالینی ۱۰ اختلال شخصیت اختصاصی DSM-IV-TR می‌باشد. در صورتی که بخش سوم DSM-5 شامل معیارهای تشخیصی اختلالات شخصیت بر اساس مدل دوم یعنی الگوی صفات شخصیتی مطرح شده از طرف کارگروه شخصیت و اختلالات شخصیت DSM-5 تدوین شده است که در آن اختلالات شخصیت عمدتاً با توجه به آسیب‌های عملکرد^۲ شخصیت و صفات^۳ شخصیتی آسیب‌شناختی مشخص می‌شوند و شامل ۶ اختلال شخصیت ضداجتماعی، اجتنابی، مرزی، خودشیفته، وسواسی-جبری و اسکیزوتایپال می‌باشد (انجمن روانپزشکی آمریکا^۴، ۲۰۱۳).

با توجه به ناتوانی مدل صفات بهنجار شخصیت یا همان مدل پنج عاملی^۵ (FFM) در تبیین و شناسایی صفات آسیب‌شناختی، هدف عمده کارگروه شخصیت ترسیم یک مدل مبتنی بر صفت در DSM-5 بود تا بتواند به‌طور کارآمدی بر سطوح بالینی آسیب‌شناسی شخصیت دست یابد (کیلتی، ایرست^۶، شمیولوسکی^۷، پولوک^۸ و باگی^۹، ۲۰۱۳؛ کروگر و ایتون^۹، ۲۰۱۰). این ملاحظات منجر شد تا کروگر، درینگر، مارکون، واتسون و اسکودول^{۱۰} (۲۰۱۲) یک سیستم ابعادی انعطاف‌پذیر را بر اساس ۲۵ صفت نابهنجار شخصیت اختصاصی تدوین کنند که به‌صورت سلسله‌مراتبی در پنج حیطه شخصیتی نابهنجار وسیع‌تر و سطح بالاتر هیجان‌پذیری منفی^{۱۱} (مثل اضطراب، ثبات هیجانی، احساس

1- Diagnostic and statistical manual of mental disorders (5th ed.)

3- traits

5- Five Factor Model (FFM)

7- Chmielewsky

9- Eaton

11- negative affectivity

2- functioning

4- American Psychiatric Association

6- Ayearst

8- Pollock

10-¹ Krueger, Derringer, Markon, Watson &

Skodol

ناایمنی و جدایی)، گسلس^۱ (مثل انزوا، فقدان لذتی، اجتناب از صمیمیت)، مخالفت‌ورزی^۲ (مثل دستکاری کردن، تقلب، بزرگ‌منشی)، مهارگسیختگی^۳ (مثل بی‌مسئولیتی، تکانشگری، حواسپرتی) و روان‌پیشی‌گرایی^۴ (مثل باورها و تجارب غیرعادی، گریز از جمع و بدتنظیمی ادراکی) سازمان می‌یابند که تلفیقی از مدل‌های ابعادی از آسیب‌شناسی شخصیت متمرکز بر صفات نابهنجار می‌باشد (هوپوود، توماس، مارکون، رایت^۵ و کروگر، ۲۰۱۲؛ کروگر و همکاران، ۲۰۱۲).

این مدل تجدیدنظر شده و بسط یافته واقعاً شباهت خیلی قوی به «مدل پنج عاملی آسیب‌شناسی روانی شخصیت»^۶ (PSY-5) هارکنس و مک نالی^۷ (۱۹۹۴؛ به نقل از هارکنس، فین^۸، مک نالی و شیلدز^۹، ۲۰۱۲ و کروگر و همکاران، ۲۰۱۲) دارد. این طرح پنج-حیطه‌ای^{۱۰} مبتنی بر صفت در حال حاضر بخش لاینفک سیستم بخش سوم DSM-5 برای تشخیص اختلال شخصیت است. این سیستم هم‌چنین مجموعه‌ای از شش اختلال شخصیت اختصاصی شامل ضداجتماعی، اجتنابی، مرزی، خودشیفته، وسواسی-جبری و اسکیزوتایپال را با هم را ادغام کرده است. با این حال برخلاف DSM-IV، این اختلالات شخصیت بر اساس ویژگی‌های صفت اختصاصی در این سیستم تشخیص داده می‌شوند.

کروگر و همکاران (۲۰۱۲) به‌منظور عملیاتی کردن و سنجش این مدل ابعادی پرسشنامه خودسنجی شخصیت DSM-5 (PID-5) (PID-5) خود شامل ۲۲۰ آیتم را ارائه کردند. این پرسشنامه با ۲۵ مقیاس صفتی اولیه که مطالعات مربوط به ساختار عاملی این پرسشنامه نشان داده‌اند که ۲۵ مقیاس آن بر پنج عامل درجه بالاتر مدل زیربنایی آن بار گرفته‌اند (کروگر و همکاران، ۲۰۱۲؛ ورایت و همکاران، ۲۰۱۲؛ مارکون و همکاران، ۲۰۱۳؛ کروگر و مارکون، ۲۰۱۴).

1- detachment	2- antagonism
3- disinhibition	4- psychoticism
5- Hopwood, Thomas, Markon & Wright	6- Personality Psychopathology-Five (PSY-5)
7- Harkness & McNulty	8- Finn
9- Shields	10- five-domain trait scheme
11- Personality Inventory for DSM-5 (PID-5)	

همانند بسیاری از پرسشنامه‌های آسیب‌شناسی شخصیت، پرسشنامه شخصیت DSM-5 (کروگر و همکاران، ۲۰۱۲) اساساً به‌عنوان یک ابزار خودسنجی^۱ شکل گرفت. ابزار خودسنجی می‌تواند به‌عنوان نقطه شروع منطقی در کنار سایر روش‌های سنجش بالینی و محوری برای کارهای بالینی و پژوهشی کنونی باشد (مارکون، گیلتی، باگی و کروگر، ۲۰۱۳). روش خودسنجی نمونه‌ای از رفتارهای مورد سنجش افراد را فراهم می‌کند که می‌تواند به‌طور خالص بر اساس ارزش پیش بین ابزار تفسیر شود و در سطحی دیگر، محتوای ابزار خودسنجی به‌طور چشمگیر مرتبط با حوزه‌های رفتار مورد سنجش می‌باشد (میهل^۲، ۲۰۰۰). شواهد نشان می‌دهند ابزارهای خودسنجی یا خود گزارشی ممکن است خیلی معتبرتر از سایر منابع گزارش برای سنجش سازه‌های خاص مثل خلق یا سایر حالات درونی باشد که به‌راحتی برای دیگران قابل مشاهده نیست (وزیر و کارلسون^۳، ۲۰۱۱).

کروگر و همکاران (۲۰۱۲) همسانی درونی این پرسشنامه را بین ۰/۷۲ تا ۰/۹۵ (به‌طور متوسط آلفای ۰/۸۶) گزارش کرده‌اند و پنج عامل را از این پرسشنامه با روش‌های متنوع اکتشاف عوامل استخراج کرده‌اند. مطالعات بعدی مثل نیز همسانی درونی مناسبی برای مقیاس‌های صفات و حیطة یا ابعاد این پرسشنامه گزارش کرده‌اند (اشتون، لی، دی وریس، هندریکس و بون^۴، ۲۰۱۲؛ هوپوود و همکاران، ۲۰۱۲؛ رایت و همکاران، ۲۰۱۲) و از ساختار نظری پنج عاملی صفات PID-5 حمایت کرده‌اند (هوپوود و همکاران، ۲۰۱۲؛ کروگر و همکاران، ۲۰۱۲، رایت و همکاران، ۲۰۱۲). تحلیل‌های بیشتر نشان دادند که تعدادی از مقیاس‌های صفات PID-5 هر کدام از عوامل صداقت-فروتنی، هیجان‌پذیری، برون‌گرایی و باوجدان بودن را در مدل شش عاملی هگزاکو^۵ و همچنین عامل اسکیزوتایپی/گسستگی را نشان می‌دهد، ضمناً این تحلیل‌ها نشان دادند که فقط یکی از مقیاس‌های PID-5 با عامل توافق‌پذیری بار عاملی داشت و هیچ‌کدام از مقیاس‌های

1- Self-report

3- Vazire & Carlson

5- HEXACO

2- Meehl

4- Ashton, Lee, de Vries, Hendrickse & Born

PID-5 با عامل گشودگی به تجربه هگزاکو بار نگرفت (اشتون و همکاران، ۲۰۱۲).

توماس و همکاران (۲۰۱۲) همگرایی مقیاس‌های صفات PID-5 را با حیطه‌های^۱ صفات مدل پنج عاملی^۲ در نمونه آماری دانشجویی هوپوود و همکاران (۲۰۱۲) تأیید کرد. علاوه بر این، یک تحلیل عاملی مشترک^۳ به ترتیب برای حیطه‌ها و رویه‌های نئو با صفات PID-5 در نمونه دانشجویی این مطالعه نشان داد که صفات عمومی و نابهنجار همه زیر چتر و پوششی از پنج بعد عمده قرار گرفته‌اند که می‌توان آن را از چارچوب مدل پنج عاملی بهنجار یا پنج عامل نابهنجار شخصیت تفسیر و تبیین کرد (دی فرویت، دی کلرک، دی بول، ویل^۴، مارکون و کروگر، ۲۰۱۳). در پژوهشی دیگر هیجان‌پذیری منفی همبستگی مثبت قوی با روان‌رنجورخویی، مخالفت‌ورزی و مهار گسیختگی به ترتیب همبستگی منفی قوی با توافق‌پذیری و وجدانی بودن داشتند؛ گسلس همبستگی قوی را با برونگرایی نشان داد و روان‌پریشی‌گرایی همبستگی پایینی را با گشودگی نشان داد (واتسون، استاسیک^۵، رو^۶، کلازک، ۲۰۱۳).

کیلتی و همکاران (۲۰۱۳) نیز برای بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی PID-5 با گسترش مطالعه خود روی یک نمونه بیماران روانپزشکی سرپایی، همسانی درونی مقیاس‌های رویه و حیطه این پرسشنامه در حد قابل قبول ارزیابی شد و نتایج هم‌چنین یک بعدی بودن مقیاس‌های صفات به‌جز یک صفت و همگرایی بین مقیاس‌های PID-5 و NEO PI-R را و کاربرد بالینی بالقوه این ابزار را تقویت و به‌عنوان یک ابزار تشخیصی مورد تأیید و حمایت قرار داد. در پژوهشی دیگر گوره و ویدیگر^۷ (۲۰۱۳) به طور چشمگیری نشان دادند که همه پنج حیطه مدل صفات شخصیت DSM-5 یعنی نوع نابهنجار ساختار شخصیت حداقل در جمعیت دانشجویی عمومیت دارد.

به باور ما نتایج این مطالعات نشان می‌دهند که مطالعات روان‌سنجی آتی PID-5 در

1- domains
3- joint factor analysis
5- Stasik
7- Gore & Widiger

2- Five-Factor Model
4- Wille
6- Ro

زمینه ویژگی‌های ساختاری این پرسشنامه ممکن است مفید باشد. به‌علاوه، در حال حاضر اعتبار و پایایی این پرسشنامه در بافت‌های زبانی و فرهنگی مختلف نادر است به جز مطالعات اشتون و همکاران (۲۰۱۲) که پایایی به روش بررسی همسانی درونی (آلفای کرونباخ) ترجمه هلندی این پرسشنامه را کافی گزارش کردند و مطالعه فوساتی^۱، کروگر، مارکون، بورونی^۲ و مافی^۳ (۲۰۱۳) که ویژگی‌های روانسنجی نسخه ایتالیایی پرسشنامه را در جمعیت بزرگسالان بررسی کرد و در پایایی به‌روش همسانی درونی آلفای کرونباخ بالاتر از ۰/۷۰ برای مقیاس‌های روبه و بیشتر از ۰/۹۰ برای مقیاس‌های حیطة PID-5 را نشان داد و همچنین تحلیل موازی و تحلیل عاملی تأییدی از مدل نظری پنج عاملی مقیاس‌های صفات این پرسشنامه حمایت کردند. به‌طور کلی مطالعه فوساتی و همکاران (۲۰۱۳) حمایتی بر این فرضیه که PID-5 ابزاری معتبر است برای تشخیص آسیب‌شناسی شخصیت فراهم آورد.

مواد و روش

طرح پژوهش مطالعه حاضر در چارچوب یک طرح روان‌سنجی مبتنی بر همبستگی می‌باشد. هدف این مطالعه بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی فرم کوتاه نسخه بزرگسالان پرسشنامه شخصیت DSM-5 (PID-5-BF)^۴ برای استفاده در جمعیت ایرانی بود. بدین منظور در این پژوهش اهداف فرعی زیر دنبال شده است.

- بررسی اعتبار صوری و محتوایی این پرسشنامه برای استفاده در جمعیت بزرگسالان ایرانی

- تأیید ساختار عاملی و اعتبار پرسشنامه در جمعیت ایرانی

- بررسی پایایی پرسشنامه در جمعیت ایرانی

1- Fossati
3- Maffei

2- Borroni
4- Personality Inventory for DSM-5—Brief Form (PID-5-BF)—Adult

جامعه، نمونه و روش نمونه‌گیری

جامعه مورد مطالعه این پژوهش را دانشجویان مشغول به تحصیل دانشگاه‌های تبریز و شهیدمدنی آذربایجان در نیمسال دوم سال تحصیلی ۹۳-۹۲ تشکیل می‌دادند که نمونه مورد مطالعه که شامل ۳۳۶ نفر (۱۵۹ زن و ۱۷۷ مرد) بودند به شیوه نمونه‌گیری خوشه‌ای از دانشکده‌های علوم تربیتی و روانشناسی، علوم پایه و فنی- مهندسی دانشگاه‌های مذکور انتخاب شدند. شرکت‌کنندگان در این پژوهش در دامنه سنی ۱۸ تا ۴۰ سال با میانگین سنی ۲۳/۵۰ و انحراف استاندارد ۴/۹۲ قرار داشتند. از نظر سطح تحصیلات ۷۴ درصد در مقطع کارشناسی، ۲۱ درصد در مقطع کارشناسی ارشد و ۵ درصد مشغول به تحصیل بودند.

ابزارهای پژوهش

فرم کوتاه نسخه بزرگسالان پرسشنامه شخصیت DSM-5 (PID-5-BF): فرم کوتاه نسخه بزرگسالان پرسشنامه شخصیت DSM-5 (PID-5-BF) که توسط کروگر و همکاران (۲۰۱۲) تدوین شده است و یک مقیاس خودسنجی ۲۵ آیتمی برای سنجش صفت نابهنجار شخصیتی در بزرگسالان از ۱۸ سال به بالاتر می‌باشد. در واقع این ابزار به منظور ارزیابی مدل ابعادی پنج بعد یا حیطه نابهنجار شخصیت طراحی شده و ماده‌های مستخرج آن در هر حیطه یا بعد شامل پنج ماده با بار عاملی بالاتر در هر حیطه از فرم بلند می‌باشد (کروگر و همکاران، ۲۰۱۲؛ رایت، توماس و همکاران، ۲۰۱۲). این مقیاس پنج حیطه صفت شخصیتی شامل هیجان‌پذیری منفی، گسلس، مخالفت‌ورزی، مهارگسیختگی و روان‌پریشی‌گرایی را می‌سنجد. این سنجه بهتر است قبل از ملاقات متخصصان بالینی تکمیل گردد. در همه آیتم‌ها از افراد خواسته می‌شود تا توجه کند که به‌طور کلی تا چه میزانی هر یک از آیتم‌ها فرد را بخوبی توصیف می‌کند. نمرات بالا در یک حیطه خاص ممکن است حوزه‌های معنادار و آسیب را در فرد نشان می‌دهد که ممکن است دلیلی بر سنجش، درمان و پیگیری مجدد باشد. در این سنجه^۱ نیز از آزمودنی‌ها

1- measure

خواسته می‌شود تا عبارات را در یک مقیاس نوع-لیکرتی چهار درجه‌ای از صفر (کاملاً غلط یا اغلب غلط) تا ۳ (کاملاً درست یا اغلب درست) درجه‌بندی کند. کروگر و همکاران (۲۰۱۲) ویژگی‌های روانسنجی آن را در نمونه‌های جمعیت عادی و بیماران مورد بررسی قرار داده و گزارش کرده‌اند که همسانی درونی مقیاس‌های آن از متوسط تا بالا (۰/۷۳ تا ۰/۹۵) با میانگین ۰/۸۶ گزارش شده است.

پرسشنامه شخصیتی پنج عاملی نئو^۱ (NEO-FFI): این پرسشنامه برای اولین بار در سال ۱۹۸۵ توسط کوستا و مک کری تهیه شد. مولفان با تغییراتی که بر روی پرسشنامه انجام دادند در سال ۱۹۹۲ فرم تجدیدنظر شده آن را تهیه کردند. این پرسشنامه حاوی ۲۴۰ آیتم است که پنج عامل اصلی شخصیت و شش خصوصیت در هر عامل را اندازه‌گیری می‌کند. پنج عامل اصلی این تست عبارتند از: روان‌رنجورخویی، برونگرایی، انعطاف پذیری، دلپذیر بودن و باوجدان بودن (گروسی فرشی، ۱۳۸۰). گروسی فرشی (۱۳۸۰) این پرسشنامه را در ایران به فارسی ترجمه و بر روی دانشجویان ایرانی هنجاریابی کردند. پایایی نسخه فارسی این پرسشنامه در ایران قابل قبول و به شرح زیر بوده است، ضرایب آلفا برای عوامل اصلی روان‌رنجورخویی، برونگرایی، انعطاف‌پذیری، دلپذیر بودن و باوجدان بودن به ترتیب: ۰/۸۵، ۰/۷۱، ۰/۴۵، ۰/۵۹، ۰/۷۵ می‌باشد. در پژوهش حاضر از فرم کوتاه این پرسشنامه استفاده شده است.

فرم کوتاه این پرسشنامه شامل ۶۰ آیتم است که بر اساس تحلیل عاملی نمرات فرم بلند که در سال ۱۹۸۶ اجرا شده بود به دست آمده است. در این پرسشنامه برای هر عامل ۱۲ آیتم وجود دارد (روشن چسلی، شعیری، عطری فرد، نیکخواه، قائم‌مقامی و رحیمی‌راد، ۱۳۸۶). پایایی این پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ برای تمامی عامل‌ها از ۰/۷۲ تا ۰/۸۷ گزارش شده است (ایگان^۲، دیری^۳ و اوستین^۴، ۲۰۰۰). همچنین اغلب تحقیقات اعتبار این فرم را نیز خوب گزارش کرده‌اند برای مثال در یک گزارش همبستگی بین مقیاس‌های فرم کوتاه با فرم بلند، بالای ۰/۶۸ می‌باشد (کاستا و مک کری، ۱۹۹۲).

1- NEO Five-Factor Inventory
3- Deary

2- Egan
4- Austin

به‌منظور ارزیابی روایی ملاکی این آزمون از محاسبه همبستگی بین دو فرم گزارش شخصی و گزارش مشاهده‌گر استفاده شده است که ضرایب حاصل بین ۰/۴۵ تا ۰/۶۶ بوده‌اند. ضرایب پایایی این آزمون با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ بین ۰/۵۶ تا ۰/۸۷ به‌دست آمده است (گروسی فرشی، مهریار و قاضی طباطبایی، ۱۳۸۰).

روش اجرا

به‌منظور انطباق و بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی در مرحله نخست پس از انجام برخی اقدامات مقدماتی پرسشنامه توسط دو نفر مسلط به دو زبان انگلیسی و فارسی (یک نفر آشنا به مفاهیم روانشناختی خصوصاً در حوزه شخصیت و یک نفر متخصص ترجمه) از زبان اصلی به زبان فارسی ترجمه شد؛ در مرحله دوم ترجمه‌های اولیه توسط یک نفر مترجم مسلط به دو زبان در قالب یک ترجمه واحد تلفیق گردید و نسخه نهایی ترجمه شده به زبان فارسی به‌دست آمد؛ در مرحله سوم نسخه ترجمه نهایی توسط دو نفر مترجم مسلط به دو زبان (یک نفر آشنا به مفاهیم روانشناختی خصوصاً در حوزه شخصیت و یک نفر متخصص ترجمه) غیر از مترجمان اولیه پرسشنامه به زبان اصلی برگردان^۱ یا ترجمه شد. در مرحله چهارم نسخه برگردان به زبان اصلی پرسشنامه توسط دو نفر مترجم مسلط به دو زبان (یک نفر آشنا به مفاهیم روانشناختی خصوصاً در حوزه شخصیت و یک نفر متخصص ترجمه) عبارات اصلاح شده یا بازخورد داده شده مجدداً مورد بازنگری قرار گرفت و نهایتاً برخی از موارد پیشنهادی در نسخه فارسی اصلاح گردید. در مرحله پنجم نسخه اصلاح شده بر روی گروه کوچکی از دانشجویان (۲۰ نفر) به‌صورت مقدماتی^۲ به منظور قابلیت درک ماده‌ها و برداشت افراد از کلمات مورد مطالعه قرار گرفت و برخی اصلاحات لازم نیز در این مرحله در نسخه ترجمه شده اعمال گردید. در مرحله ششم نسخه ترجمه شده برای استفاده در فرهنگ ایران پس از اجرا در جمعیت دانشجویان غیربالینی از نظر ویژگی‌های روان‌سنجی از جمله اعتبار و پایایی در این پژوهش مورد بررسی قرار گرفت.

1- back translation

2- pilot study

یافته‌ها

الف) پایایی: به منظور برآورد پایایی پرسشنامه از ضریب آلفای کرونباخ برای همسانی درونی و ضریب باز آزمایی برای بررسی ثبات خرده‌مقیاس‌ها و مقیاس کلی پرسشنامه استفاده گردید. با توجه به جدول شماره (۱) ضریب پایایی به روش همسانی درونی^۲ یعنی آلفای کرونباخ برای کل مقیاس برابر با ۰/۸۹ و همسانی درونی مربوط به عامل‌های آن یا هر کدام از خرده‌مقیاس‌ها بین ۰/۸۳ تا ۰/۸۹ به دست آمد که در جدول مذکور به تفکیک آمده است. این ضرایب از نظر روانسنجی نشانگر پایایی خوب این ابزار می‌باشد. همچنین به منظور بررسی پایایی از طریق روش بازآزمایی^۳، نسخه فارسی پرسشنامه بر روی ۵۰ نفر از دانشجویان با فاصله دو هفته‌ای اجرا گردید و ضریب همبستگی پیرسون بین نمرات حاصل از نمرات دو بار اجرا برای خرده‌مقیاس‌ها و مقیاس کلی محاسبه گردید.

جدول (۱) ضرایب آلفای کرونباخ و باز آزمایی برای پایایی مقیاس‌های نسخه فارسی پرسشنامه PIDI-5

ابعاد	آلفای کرونباخ	ضرایب بازآزمایی
عاطفه منفی	۰/۸۷	**۰/۸۴
گسلش	۰/۸۵	**۰/۸۷
مخالفت‌ورزی	۰/۸۳	**۰/۸۶
مهارت‌گسیختگی	۰/۸۸	**۰/۷۷
روان‌پریش‌خوبی	۰/۸۹	**۰/۷۹
کل مقیاس	۰/۸۹	**۰/۸۷

$P < 0/01 = **$

با توجه به جدول (۱) همبستگی‌های به دست آمده برای کل مقیاس $r = 0/87$ و برای هر کدام از خرده‌مقیاس‌ها همبستگی بین ۰/۷۷ تا ۰/۸۷ بود که در سطح ۰/۰۱ معنادار می‌باشند. بنابر این به طور کلی می‌توان گفت که خرده‌مقیاس‌ها و مقیاس کلی فرم کوتاه

1- reliability
3- test- retest

2- Internal consistency

پرسشنامه شخصیت بر اساس DSM-5 از پایایی خوب و مطلوبی در جمعیت ایرانی برخوردار است.

ب) ساختار عاملی و اعتبار^۱: به منظور تعیین اعتبار نسخه فارسی این پرسشنامه از طریق روش‌های تحلیل ساختاری، اعتبار واگرا^۲، اعتبار ملاکی^۳ و همگرا^۴ مورد بررسی قرار گرفت.

اعتبار سازه: برای تعیین اعتبار سازه علاوه بر تأیید اعتبار صوری و محتوایی پرسشنامه بر اساس قضاوت سه نفر از اساتید روانشناسی متخصص در حوزه شخصیت در مورد میزان سازگاری محتوای عوامل و ماده‌ها با تعاریف نظری سازه‌ها از دو روش دیگر تحلیل عاملی اکتشافی^۵ و تأییدی^۶ برای بررسی ساختار عاملی پرسشنامه استفاده شد.

(۱) تحلیل عاملی اکتشافی:

برای تحلیل اکتشافی روش تحلیل مولفه اصلی با چرخش واریماکس^۷ در سطح ماده انتخاب شد. نتایج آزمون سنجش کفایت نمونه‌برداری کایزر-می-ولکین (KMO)^۸ برابر ۰/۸۷ است که نشانگر کفایت نمونه‌گیری برای انجام تحلیل عاملی اکتشافی و آزمون کرویت بارتلت^۹ برابر [p < ۰/۰۰۰۱؛ (df=۳۰۰)؛ X²=۴۴۶۸/۶۱] که نشان می‌دهد ساختار داده‌ها برای انجام تحلیل عاملی اکتشافی مطلوب است. با توجه به معناداری مقادیر به‌دست آمده وجود ارتباط مناسب میان ساختار داده‌ها یا عوامل متشکل از ماده‌های مقیاس تأیید می‌شود.

همچنین با توجه به نمودار اسکری پلات و جدول (۲) مقادیر ارزش ویژه بالاتر از ۱ نشان می‌دهد که پنج عامل از این پرسشنامه قابل استخراج است. دامنه ارزش اشتراک ۰/۵۰ تا ۰/۷۶ بود که پایین نبودن آنها از ۰/۵ نشانگر رابطه تمام ماده‌ها با عوامل

1- validity	2- divergent
3- criterion	4- convergent
5- explanatory	6- confirmatory
7- varimax	8- Kaiser-Meyer-Olkin measure of sampling adequency
9- Bartlett's Tset of Sphericity	

می‌باشد. در مجموع ۵ عامل مذکور ۶۶/۷۸ درصد واریانس را تبیین می‌کند و علاوه بر این سهم هر کدام از عوامل در تبیین واریانس بعد از چرخش واریماکس^۱ به تفکیک در جدول (۲) درج شده است.

جدول (۲) نتایج تحلیل عاملی اکتشافی و تحلیل عاملی تأییدی

ابعاد	ماده	تحلیل عاملی اکتشافی					تحلیل عاملی تأییدی
		بارهای عاملی، ارزش ویژه و درصد تبیین واریانس عامل‌ها بعد از چرخش واریماکس					
		۱	۲	۳	۴	۵	ضرایب استاندارد شده شاخص t
عاطفه منفی	۸	۰/۱۴	۰/۱۵	-۰/۸۰	۰/۰۸	۰/۰۵	۰/۸۰
	۹	۰/۲۲	۰/۱۰	-۰/۸۰	-۰/۰۶	۰/۰۷	۰/۷۷
	۱۰	-۰/۰۵	-۰/۰۵	-۰/۸۱	-۰/۰۴	۰/۰۷	۰/۷۱
	۱۱	-۰/۲۰	۰/۱۴	-۰/۷۲	۰/۰۵	۰/۲۱	۰/۷۷
	۱۵	-۰/۱۹	۰/۱۱	۰/۷۳	۰/۲۶	۰/۱۰	۰/۷۵
گسلش	۴	-۰/۱۴	۰/۲۶	۰/۲۰	۰/۶۳	-۰/۰۲	۰/۶۱
	۱۳	-۰/۰۸	۰/۰۱	-۰/۰۴	۰/۷۹	۰/۰۰	۰/۷۲
	۱۴	-۰/۱۲	-۰/۰۲	-۰/۰۱	۰/۸۳	۰/۰۷	۰/۷۷
	۱۶	-۰/۱۳	۰/۰۷	۰/۰۸	۰/۸۲	۰/۰۵	۰/۸۱
	۱۸	-۰/۰۱	۰/۱۲	-۰/۰۱	۰/۸۰	۰/۰۹	۰/۷۴
مخالفت ورزی	۱۷	-۰/۰۷	۰/۱۲	-۰/۰۱	۰/۱۳	۰/۸۰	۰/۷۳
	۱۹	-۰/۰۱	۰/۱۴	-۰/۳۱	-۰/۰۸	۰/۶۲	۰/۵۶
	۲۰	۰/۱۵	۰/۰۴	۰/۱۷	۰/۰۸	۰/۷۰	۰/۶۳
	۲۲	-۰/۱۳	۰/۱۱	۰/۱۳	۰/۰۴	۰/۸۱	۰/۸۱
	۲۵	-۰/۲۱	۰/۱۱	-۰/۰۴	۰/۰۴	۰/۸۲	۰/۸۱
مهارت گسیختگی	۱	-۰/۰۸	۰/۷۶	-۰/۰۴	۰/۰۸	۰/۱۷	۰/۶۹
	۲	-۰/۱۶	۰/۸۲	۰/۱۴	۰/۰۷	۰/۰۷	۰/۸۳
	۳	۰/۱۷	۰/۷۹	۰/۲۲	۰/۰۰	۰/۰۵	۰/۷۸
	۵	-۰/۱۵	۰/۸۲	-۰/۰۴	۰/۱۱	۰/۱۹	۰/۸۲

1- varimax rotation

ادامه جدول (۲)

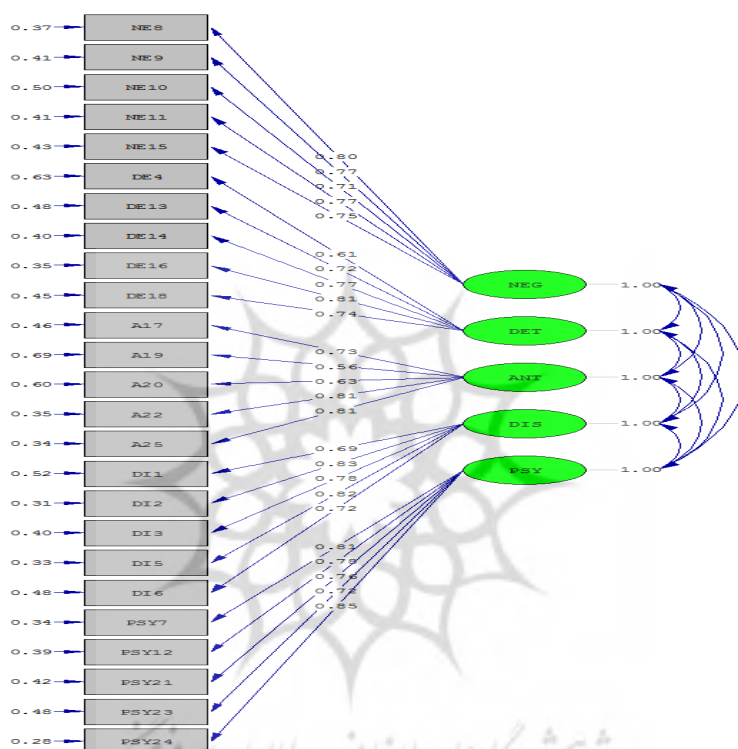
ابعاد	ماده	تحلیل عاملی اکتشافی					تحلیل عاملی تأییدی
		بارهای عاملی، ارزش ویژه و درصد تبیین واریانس عامل‌ها بعد از چرخش واریماکس					
		۱	۲	۳	۴	۵	ضرایب استاندارد شده شاخص t
	۶	۰/۱۰	۰/۷۵	۰/۱۸	۰/۱۲	۰/۰۶	۰/۷۲
	۷	۰/۷۶	۰/۲۸	۰/۱۸	۰/۱۵	۰/۱۰	۰/۸۱
روان‌پریش‌خوبی	۱۲	۰/۸۱	۰/۰۸	۰/۱۳	۰/۰۷	۰/۱۵	۰/۷۸
	۲۱	۰/۸۰	۰/۰۹	۰/۱۴	۰/۱۴	۰/۰۶	۰/۷۶
	۲۳	۰/۷۵	۰/۱۳	۰/۱۸	۰/۰۲	۰/۱۳	۰/۷۲
	۲۴	۰/۸۱	۰/۱۷	۰/۱۵	۰/۱۷	۰/۱۸	۰/۸۵
	ارزش ویژه	۷/۲۱	۲/۸۸	۲/۳۸	۲/۲۸	۱/۹۴	
	درصد واریانس تبیین شده	۱۳/۹۱	۱۳/۸۵	۱۳/۷۳	۱۲/۹۸	۱۲/۳۱	

هم‌چنین ماتریس بارهای عاملی و ماده‌های مرتبط با هریک از عامل‌ها در جدول (۲) نشان می‌دهد که تمام بارهای عاملی استخراج شده بالاتر از ۰/۵۰ هستند و توزیع ماده‌ها در عامل‌ها با زیربنای تئوریک مقیاس و ساختار اصلی پرسشنامه شخصیت بر اساس DSM-5 مطابقت دارد. هم‌چنین بازبینی بارهای عاملی سوال‌ها بیانگر این است که بین عامل‌ها در ماده‌ها همپوشانی وجود ندارد.

تحلیل عاملی تأییدی: به منظور تأیید و بررسی میزان برازش ساختار عاملی حاصل از تحلیل عاملی اکتشافی نسخه فارسی پرسشنامه با مدل زیربنایی آن و مقیاس اصلی از تحلیل عاملی تأییدی با روش حداکثر درست‌نمایی^۱ در سطح ماتریس واریانس-کوواریانس استفاده شد که نتایج آن در جدول (۲) آمده است. ستون ضرایب استاندارد شده در جدول (۲) مقادیر بارهای عاملی استاندارد شده که همبستگی هر کدام از ماده‌های پرسشنامه را با عامل مربوطه و درصد تبیین واریانس آن عامل از طریق هر یک از ماده‌ها را نشان می‌دهد و ستون شاخص t معناداری ضرایب را در سطح معناداری ۰/۰۵

1- Maximum likelihood method

نشان می‌دهند. همچنین نمودار مسیر تحلیل عاملی تأییدی همراه با ضرایب مسیر و شاخص‌های برازش اولیه در شکل (۱) ارائه گردیده است.

شکل (۱) نمودار ضرایب مسیر تحلیل عاملی تأییدی فرم کوتاه نسخه بزرگسالان پرسشنامه شخصیت DSM-5 (PID-5-BF)

به منظور بررسی نیکویی برازش مدل تحلیل تأییدی برازش الگوی پنج عاملی بر اساس شاخص مجذور خی (χ^2)، شاخص برازش تطبیقی^۱ (CFI)، شاخص برازش هنجار شده^۲ (NFI)، شاخص برازش نسبی^۳ (RFI)، ریشه میانگین مجذور خطای برآورد^۴ (RMSEA)،

1- Comparative Fit Index (CFI)

2- Normed Fit Index (NFI)

3- Relative Fit Index

4- Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)

ریشه میانگین باقیمانده استاندارد شده^۱ (SRMR)، شاخص نیکویی برازش^۲ (GFI) و ملاک اطلاعات آکایکی^۳ (AIC) مورد تحلیل قرار گرفت که در جدول (۳) نشان داده شده است.

جدول (۳) خلاصه شاخص‌های برازش تحلیل عامل تأییدی مقیاس

شاخص	Df	χ^2	RMSEA	SRMR	CFI	NFI	GFI	AIC	RFI
مقدار	۲۶۵	۶۵۶/۶۰	۰/۰۶	۰/۰۸	۰/۹۶	۰/۹۳	۰/۸۶	۰/۸۹	۰/۹۲

شاخص‌های برازش تطبیقی (CFI)، برازش هنجار شده (NFI) و برازش نسبی (RFI) هر چقدر به ۱ نزدیک باشند بیانگر برازش مطلوب الگو است. هر چند برای بررسی نیکویی برازش معمولاً از شاخص مجذور خی استفاده می‌شود ولی مجذور با افزایش حجم نمونه و درجه آزادی افزایش می‌یابد. به همین خاطر استفاده از دو شاخص برازش ریشه میانگین مجذور خطای برآورد (RMSEA) و ریشه میانگین باقیمانده استاندارد شده (SRMR) را توصیه نموده‌اند (هو و بنتلر^۴، ۱۹۹۹). مقادیر ریشه میانگین باقیمانده استاندارد شده (SRMR) بین ۰ تا ۰/۰۵ نشانگر برازش خوب و ۰/۰۵ تا ۰/۱۰ بیانگر برازش قابل قبول می‌باشد. همچنین مقادیر ریشه میانگین مجذور خطای برآورد (RMSEA) بین ۰ تا ۰/۰۵ نشانگر برازش خوب و ۰/۰۵ تا ۰/۰۸ بیانگر برازش قابل قبول است (هو و بنتلر، ۱۹۹۹؛ شرملة- انگل، موسبروگر و مولر^۵، ۲۰۰۳).

بنابر این با توجه به مقادیر بارهای عاملی استاندارد شده و معناداری شاخص‌های t (جدول ۲) و قابل قبول بودن شاخص‌های نیکویی برازش (جدول ۳) در تحلیل عاملی تأییدی، می‌توان گفت که مدل تأییدی پرسشنامه شخصیت بر اساس DSM-5 برای پنج عامل از برازش قابل قبولی برخوردار است.

با توجه به نتایج تحلیل عاملی اکتشافی انجام گرفته اعتبار واگرای این پرسشنامه نیز مورد بررسی قرار گرفت. همبستگی به‌دست آمده در جدول (۲) نشان می‌دهد که همبستگی

1- Standardized Root Mean Square Residual (SRMR) 2- Goodness of Fit Index (GFI)
3- Akaike Information Criterion (AIC) 4- Hu & Bentler
5- Schermelleh-Engel, Moosbrugger & Müller

هر یک از ماده‌ها با عاملی که در آن قرار دارد بالاتر از ۰/۵۰ و با عامل‌های دیگر دارای همبستگی کمتر از ۰/۵۰ می‌باشد، بنابر این می‌توان نتیجه گرفت که این پرسشنامه از اعتبار و اگرایی مناسبی برخوردار است و نشانگر این است که محتوای ماده‌ها مرتبط با سازه آن عامل می‌باشد و با سایر عامل‌ها یا سازه‌ها ارتباط ضعیفی دارند.

اعتبار ملاکی و همگرایی مقیاس از طریق اعتبار همزمان با اجرای همزمان فرم کوتاه نسخه بزرگسالان پرسشنامه شخصیت DSM-5 (PID-5-BF) و فرم کوتاه پرسشنامه پنج عاملی شخصیت نئو^۲ (NEO-FFI) مورد بررسی قرار گرفت که نتایج آن در جدول (۴) به صورت ماتریس همبستگی ابعاد بهنجار و نابهنجار شخصیت آمده است. با توجه به الگوی همبستگی بین خرده‌مقیاس‌های دو پرسشنامه شخصیت DSM-5 و پرسشنامه پنج عامل شخصیت نئو در ماتریس همبستگی نشانگر اعتبار ملاکی خوب نسخه فارسی پرسشنامه حاضر است.

جدول (۴) ماتریس همبستگی ابعاد بهنجار شخصیت و ابعاد نابهنجار شخصیت

ابعاد شخصیت	(۱)	(۲)	(۳)	(۴)	(۵)	(۶)	(۷)	(۸)	(۹)	(۱۰)
۱- هیجان پذیری منفی	۱									
۲- گسلس	۰/۱۷**	۱								
۳- مخالفت ورزی	۰/۳۰**	۰/۱۴**	۱							
۴- مهار گسیختگی	۰/۳۱**	۰/۲۳**	۰/۳۰**	۱						
۵- روان پریش‌گرایی	۰/۴۱**	۰/۲۸**	۰/۳۴**	۰/۳۸**	۱					
۶- روان رنجور‌خویی	۰/۵۲**	۰/۲۰*	-۰/۲۵**	۰/۳۶**	۰/۴۰**	۱				

1- Personality Inventory for DSM-5—Brief Form (PID-5-BF)—Adult

2- NEO Five-Factor Inventory

ادامه جدول (۴)

ابعاد شخصیت	(۱)	(۲)	(۳)	(۴)	(۵)	(۶)	(۷)	(۸)	(۹)	(۱۰)
۷-برونگرایی	-.۱۸**	-.۲۹**	-.۰۴	-.۱۸**	-.۱۸**	-.۴۰**	۱			
۸-گشودگی به تجربه	۰/۰۱	-.۰۹	۰/۰۰	۰/۰۵	۰/۱۳ ^x	۰/۰۴	۰/۰۴	۱		
۹-توافق‌پذیری	-.۲۳**	-.۲۵**	-.۳۲*	-.۲۹**	-.۳۵**	-.۴۰**	۰/۳۱**	۰/۰۴	۱	
۱۰-با وجدان-بودن	-.۱۶**	-.۱۵**	-.۱۳*	-.۳۹**	-.۲۳**	-.۳۱**	۰/۴۶**	-.۰۳	۰/۳۰**	۱

P<0/05=* P<0/01=**

با توجه به همبستگی‌های بین دو پرسشنامه NEO-FFI و PID-5 در جدول (۲) به نظر می‌رسد مطابق با مدل زیربنایی پرسشنامه همگرایی خوبی وجود داشته باشد. همچنین همبستگی معنادار بین مقیاس‌های خود پرسشنامه PID-5 نشانگر نشانگر روابط درونی خوب این پرسشنامه می‌باشد.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی فرم کوتاه نسخه بزرگسالان پرسشنامه شخصیت DSM-5 (PID-5-BF) برای استفاده در جمعیت ایرانی انجام گرفت. به‌طور کلی نتایج این پژوهش نشان داد که نسخه فارسی پرسشنامه (PID-5-BF) معتبر برای سنجش ابعاد ناپه‌نچار شخصیتی مطرح شده در DSM-5 است و می‌تواند ابزاری برای کشف آسیب‌شناسی شخصیت افراد می‌باشد. بر اساس مقادیر آلفای کرونباخ و ضرایب همبستگی بازآزمایی به‌دست آمده در این مطالعه همسو با تحقیقات اشتون و همکاران (۲۰۱۲)، هویوود و همکاران (۲۰۱۲) و رایت و همکاران (۲۰۱۲) همسانی درونی و پایایی مطلوب این پرسشنامه و به‌عبارت دیگر نشانگر این است که بخش عمده‌ای از میزان واریانس معنادار ناشی از تفاوت‌های فردی را می‌توان از طریق مقیاس‌های (PID-5-BF) به‌دست آورد. همچنین با توجه به میانگین نمرات به

دست آمده برای هر کدام از حیطه‌ها یا عوامل هماهنگ با یافته‌های پژوهش کروگر و همکاران (۲۰۱۲) از بالا به پایین برای عوامل هیجان‌پذیری منفی، مهارگسیختگی، گسلش، مخالفت‌ورزی و نهایتاً روان‌پیش‌گرایی می‌باشد.

نتایج تحلیل‌های همزمان عاملی اکتشافی و تأییدی همسو با پژوهش‌های قبلی از جمله کروگر و همکاران (۲۰۱۲)، کیلتی و همکاران (۲۰۱۳)، توماس و همکاران (۲۰۱۲)، هوپوود و همکاران (۲۰۱۲)، رایت و همکاران (۲۰۱۲) و (دی فرویت و همکاران، ۲۰۱۳) از ساختار پنج عاملی مقیاس‌های (PID-5-BF) حمایت کرد. نتایج تحلیل عاملی با توجه به بارهای عاملی یا همبستگی خوب آیت‌های پرسشنامه با پنج عامل پنهان وجود یک مدل پنج عاملی یا پنج مقیاس مستقل از همدیگر را در پرسشنامه کشف کرد و مقادیر معنادار و کافی برای همبستگی‌ها و بارهای عاملی استاندارد شده تمام آیت‌ها و نیز قرار گرفتن یا بار گرفتن تمام آیت‌ها با عوامل و مقیاس‌های مرتبط با توجه به ضرایب استاندارد شده و معناداری سطوح t حاصل از تحلیل‌ها خصوصاً تحلیل عاملی تأییدی ماده‌های این پرسشنامه همسو با یافته‌های قبلی از وجود یک مدل و ساختار پنج عاملی زیربنایی پرسشنامه حمایت می‌کند. این نتایج می‌تواند تأییدی بر کاربرد بالینی و غیربالینی این ابزار باشد.

هماهنگ با نتایج پژوهش‌های قبلی از جمله مطالعات استریکلند و همکاران (۲۰۱۳)، واتسون و همکاران (۲۰۱۳)، توماس و همکاران (۲۰۱۲)، هوپوود و همکاران (۲۰۱۲) و پیش بینی مدل نظری زیربنایی این پرسشنامه (کروگر و همکاران، ۲۰۱۲؛ رایت و همکاران، ۲۰۱۲؛ مارکون و همکاران، ۲۰۱۳) در خصوص الگوی همبستگی پرسشنامه‌های NEO-FFI و PID-5 از جمله وجود رابطه معنادار مثبت بین عاطفه منفی با روان‌رنجورخویی، همبستگی معنادار منفی بین برون‌گرایی و گسلش، همبستگی معنادار منفی بین توافق‌پذیری و مخالفت‌ورزی، همبستگی معنادار منفی بین با وجدان بودن و مهارگسیختگی و همبستگی معنادار هر چند پایین بین گشودگی به تجربه و روان‌پیش‌گرایی نشان‌دهنده اعتبار هم‌گرایی خوب نسخه کنونی این پرسشنامه می‌باشد.

همگرایی به‌دست آمده بین پنج عامل بهنجار و نابهنجار شخصیت در پژوهش حاضر در کشورمان و پژوهش‌های قبلی در سایر کشورها و زبان‌ها از جمله دی فرویت و همکاران (۲۰۱۳) در بلژیک و توماس و همکاران (۲۰۱۳) در برزیل و فوساتی و همکاران (۲۰۱۳) در ایتالیا و اشتون و همکاران (۲۰۱۲) در هلند نشان می‌دهند که ساختار پنج عاملی صفات شخصیت DSM-5 با ساختار مدل پنج عاملی FFM در سایر زبان‌ها و فرهنگ‌ها نیز مطابقت دارد. این همپوشی بین ابعاد صفات شخصیت بهنجار و نابهنجار می‌تواند تلویحات ضمنی مهمی از جمله وجود محتوای مشترک بین صفات شخصیت بهنجار و نابهنجار داشته باشد (ویدیگر و سیمسون، ۲۰۰۵؛ رایت و همکاران، ۲۰۱۲؛ مارکون، کروگر و واتسون، ۲۰۰۵). علاوه بر این همانند پژوهش‌های قبلی در پژوهش حاضر نیز برخی یافته‌های پیش‌بینی نشده در رابطه بین NEO-FFI و PID-5 از جمله همبستگی منفی معنادار عامل توافق‌پذیری، وجدانی بودن و برونگرایی با تقریباً تمام ابعاد نابهنجار شخصیت و همچنین وجود رابطه معنادار درونی بین خود ابعاد نابهنجار شخصیت می‌تواند نشانگر اعتبار بالای این ابزار در سنجش آسیب‌شناسی عمومی و اختصاصی شخصیت و جنبه‌های منحصر به فرد این پرسشنامه باشد.

از محدودیت‌های این پژوهش استفاده صرف از جمعیت عمومی و غیربالینی بودن نمونه با وجود این که این ابزار برای بررسی ابعاد نابهنجار شخصیت تدوین شده و بهتر بود از هر دو جمعیت بالینی و غیربالینی استفاده شود. دومین محدودیت نتایج ما می‌تواند استفاده از یک روش واحد و معمول خودسنجی می‌باشد که بهتر بود از سایر داده‌ها از جمله گزارش افراد مطلع^۱، مصاحبه و ارزیابی‌های بالینی استفاده شود. سومی تنها ابزار سنجش آسیب‌شناسی شخصیت DSM-5 در این پژوهش مبتنی بر PID-5 بود و ابزاری موازی برای این امر موجود نبود. با وجود این محدودیت‌ها این پژوهش علاوه بر این که نشان داد پرسشنامه حاضر ممکن است یک ابزاری پایا و معتبر برای آسیب‌شناسی شخصیت حداقل در جامعه بزرگسالان ایرانی باشد، ضمناً حمایتی بر مدل زیربنایی این پرسشنامه و ارتباطی بین مدل DSM-5 و سلسله‌مراتب ابعاد مدل‌های معروف پنج‌عاملی

1- informant

شخصیت فراهم ساخت.

تشکر و قدردانی

مطالعه حاضر حاصل طرح تحقیقاتی مصوب دانشگاه شهید مدنی آذربایجان می‌باشد که با حمایت مالی آن دانشگاه انجام گرفته است. بدین‌وسیله از همکاری و مساعدت آن دانشگاه تشکر و قدردانی می‌شود. همچنین از کلیه دانشجویان شرکت‌کننده در اجرای این طرح که ما را در انجام پژوهش یاری دادند قدردانی می‌شود.

۱۳۹۵/۰۲/۰۸

تاریخ دریافت نسخه اولیه مقاله:

۱۳۹۵/۰۷/۰۹

تاریخ دریافت نسخه نهایی مقاله:

۱۳۹۵/۱۲/۰۱

تاریخ پذیرش مقاله:

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

منابع

- گروسی فرشی، م.ت؛ مهریار، ا.ه. و قاضی طباطبایی، م. (۱۳۸۰). کاربرد آزمون جدید شخصیتی نتو و بررسی تحلیل ویژگی‌ها و ساختار عاملی آن در بین دانشجویان دانشگاه‌های ایران، فصلنامه علمی-پژوهشی علوم انسانی دانشگاه الزهراء، ۱۱، ۱۷۳-۱۹۸.
- گروسی فرشی، م.ت. (۱۳۸۰). رویکردهای نوین در ارزیابی شخصیت، تبریز: نشر دانیال.
- روشن چسلی، ر؛ شعیری، م.ر؛ عطری فرد، م؛ نیکخواه، ا؛ قائم مقامی، ب. و رحیمی راد، ا. (۱۳۸۶). بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه شخصیتی ۵ عاملی نتو (NEO-FFI)، دانشور رفتار، ۱۶: ۳۷-۲۷.
- American Psychiatric Association (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders* (5th ed.), Washington, DC: Author
- Ashton, M.C., Lee, K., de Vries, R., Hendrickse, J., & Born, M.P. (2012). The maladaptive personality traits of the Personality Inventory for DSM-5 (PID-5) in relation to the HEXACO personality factors and schizotypy/dissociation, *Journal of Personality Disorders*, 26, PP.641-659.
- Bagby, R.M. (2013). Introduction to Special Issue on the Personality Inventory for DSM-5 (PID-5), *Assessment*, 20(3), PP.267-268.
- Clark, L.A. (2005). Temperament as a unifying basis for personality and psychopathology, *Journal of Abnormal Psychology*, 114, PP.505-521.
- Costa, P.T., & McCrae, R.R. (1992). *Revised NEO Personality Inventory (NEO PI-R) and NEO Five-Factor Inventory (NEO-FFI) professional manual*, Odessa, FL: Psychological Assessment Resources.
- De Fruyt, F., De Clercq, B., De Bolle, M., Wille, B., Markon, K.E., & Krueger, R.F. (2013). General and maladaptive traits in a Five-Factor framework for DSM-5 in a university student sample, *Assessment*, 20, PP.295-307.
- Egan, V., Deary, I., & Austin, E. (2000). The NEO-FFI: Emerging British norms and an item-level analysis suggests N, A, and C are more reliable than O and E. *Personality and Individual Differences*, 29: PP.907-920.
- Fossati, A., Krueger, R.F., Markon, K.E., Borroni, S., & Maffei, C. (2013). Reliability and Validity of the Personality Inventory for DSM-5 (PID-5):

-
- Predicting DSM-IV Personality Disorders and Psychopathy in Community-Dwelling Italian Adults, *Assessment*, 20(6), PP.689-708.
- Gore, W. L., & Widiger, T. A. (2013). The DSM-5 dimensional trait model and five factor models of general personality, *Journal of Abnormal Psychology*, 122: PP.816-21.
- Harkness, A.R., Finn, J.A., McNulty, J.L., & Shields, S.M. (2012). The Personality Psychopathology-Five (PSY-5): Recent constructive replication and assessment literature review, *Psychological Assessment*, 24, PP.432-443.
- Hopwood, C.J., Thomas, K.M., Markon, K.E., Wright, A.G., & Krueger, R.F. (2012). DSM-5 personality traits and DSM-IV personality disorders, *Journal of Abnormal Psychology*, 121, PP.424-432.
- Hopwood, C.J., Wright, A.G.C., Krueger, R.F., Schade, N., Markon, K.E., & Morey, L.C. (2013). DSM-5 pathological personality traits and the Personality Assessment Inventory, *Assessment*, 20, PP.269-285.
- Hu, L., & Bentler, P.M. (1996). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives, *Structural Equation Modeling*, 6, PP.1-55.
- Kotov, R., Gamez, W., Schmidt, F., & Watson, D. (2010). Linking “big” personality traits to anxiety, depressive, and substance use disorders: A meta-analysis, *Psychological Bulletin*, 136, PP.768-821.
- Krueger, R.F., & Eaton, N.R. (2010b). Personality traits and the classification of mental disorders: Towards a more complete integration in DSM-5 and an empirical model of psychopathology. *Personality Disorders: Theory, Research, and Treatment*, 1, PP.97-118.
- Krueger, R.F., & Markon, K.E. (2014). The Role of the DSM-5 Personality Trait Model in Moving Toward a Quantitative and Empirically Based Approach to Classifying Personality and Psychopathology, *Annual Review of Clinical Psychology*, 26(7), PP.1-25.
- Krueger, R.F., Derringer, J., Markon, K.E., Watson, D., & Skodol, A.E. (2012). Initial construction of a maladaptive personality trait model and inventory for DSM-5, *Psychological Medicine*, 2, PP.1879-1890.
- Markon, K.E., Krueger, R.F., & Watson, D. (2005). Delineating the structure of normal and abnormal personality: An integrative hierarchical
-

- approach, *Journal of Personality and Social Psychology*, 88, PP.139-157.
- Markon, K.E., Quilty, L.C., Bagby, R.M., & Krueger, R.F. (2013). The development and psychometric properties of an informant-report form of the PID-5, *Assessment*, 20, PP.370- 383.
- Meehl, P.E. (2000). The dynamics of "structured" personality tests. *Journal of Clinical Psychology*, 56, PP.367-373, (Original work published 1945).
- Morey, L.C., Hopwood, C.J., Gunderson, J.G., Skodol, A.E., Shea, M.T., Yen, S., & McGlashan, T.H. (2007). Comparison of alternative models for personality disorders, *Psychological Medicine*, 37, PP.983-994.
- Quilty, L.C., Ayearst, L., Chmielewsky, M., Pollock, B.G., & Bagby, R.M. (2013). The psychometric properties of the Personality Inventory for DSM-5 in an APA DSM-5 field trial sample, *Assessment*, 20, PP.362-369.
- Samuel, D.B., & Widiger, T.A. (2008). A meta-analytic review of the relationships between the five-factor model and DSMIV- TR personality disorders: A facet level analysis, *Clinical Psychology Review*, 28, PP.1326-1342.
- Schermelleh-Engel, K., Moosbrugger, H., & Müller, H. (2003). Evaluating the fit of structural equation models: Tests of significance and descriptive goodness-of-fit measures, *Methods in Psychological Researches*, 8, PP.23-74.
- Thomas, K.M., Yalch, M.M., Krueger, R.F., Wright, A.G.C., Markon, K.E., & Hopwood, C.J. (2013). The convergent structure of DSM-5 personality trait facets and Five Factor Model trait domains, *Assessment*, 20, PP.308-311.
- Vazire, S., & Carlson, E.N. (2011). Others sometimes know us better than we know ourselves, *Current Directions in Psychological Science*, 20, PP.104-108.
- Watson, D., Stasik, S.M., Ro, E., & Clark, L.A. (2013). Integrating normal and pathological personality relating the DSM-5 trait-dimensional model to general traits of personality, *Assessment*, 20(3): PP.312-26

- Widiger, T.A. (2011). Integrating normal and abnormal personality structure: A proposal for DSM-V, *Journal of Personality Disorders*, 25, PP.338-363.
- Widiger, T.A., & Trull, T.J. (2007). Plate tectonics in the classification of personality disorder, *American Psychologist*, 62, PP.71-83.
- Wiggins, J.S., & Pincus, A.L. (1989). Conceptions of personality disorders and dimensions of personality, *Psychological Assessment: A Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 1, PP.305-316.
- Wright, A.G.C., Pincus, A.L., Thomas, K.M., Hopwood, C.J., Markon, K.E., & Krueger, R.F. (2013). Conceptions of narcissism and the DSM-5 pathological personality traits, *Assessment*, 20, PP.339-352.
- Wright, A.G.C., Thomas, K.M., Hopwood, C.J., Markon, K.E., Pincus, A. L., & Krueger, R.F. (2012). The hierarchical structure of DSM-5 pathological personality traits, *Journal of Abnormal Psychology*, 121, PP.951-957.

